

UROŠ ZUPAN

PAPUČE ZA PJEŠAČENJE KINOM

NAKLADNIK:

«Naklada Lara»

Drage Ivaniševića 10A, Zagreb

e-mail: ksenija.premur@zg.htnet.hr

UREDNIK:

dr.sc. Jadran Zalokar

PRIJELOM:

Ivan Mišak

DIZAJN KORICA

Paul Fettelaar, nizozemski slikar

TISAK:

Digitalni tisak Glasila, Petrinja

ISBN

978-953-7289-24-9

Tisak završen u siječnju 2011. godine.

traduki^T

Knjiga je izdana zahvaljujući potpori TRADUKI-ja, književne mreže čiji su članovi Savezno Ministarstvo za europske i međunarodne poslove Republike Austrije, Federalni Ured za vanjske poslove Federalne Republike Njemačke, Švicarski Savjet za umjetnost Pro Helvetia, Kulturkontakt Austrija, Goethe Institut, Javna Agencija za knjigu Republike Slovenije i S.Fischer fondacija, dok je tisak zajamčilo Društvo slovenskih pisaca u Ljubljani.

Uroš Zupan

PAPUČE ZA PJEŠAČENJE KINOM

Prijevod

Ksenija Premur

Zagreb, 2011.

POČASNA PLOVBA

Nocojšnja noč je mirno morje
in postelja splav, ki nas drži
na gladini. Ko dihamo, se nehote
dotikamo in urimo v počasnem

štetju na prste. Ko se v spanju
tiščimo skupaj, si nehote brišemo
meje med našimi toplimi kožami
in sanjami, ki bi nas rade ločile

in raztrosile po času. En otrok
se obrača med nama. Drug otrok
plava in lebdi v tvojem trebuhu.
Tišina je v vsakem od nas

enakomerno razporejena in postelja
ujeta v brezvetrju. Midva sva
njeni živi stranici, varovalni
ograji v svetlobi in v temi.

SPORA PLOVIDBA

Noćasnja je noć mirno more
i postelja splav koji nas drži
na površini. Kako dišemo, nehotice se
dodirujemo i uvježbavamo polagano

brojanje na prste. Kada se u snu
pripijamo jedno uz drugo, nehotice brišemo
granice između naših toplih koža
i snova, koji bi nas htjeli razdvojiti

i razbacati vremenom. Jedno se dijete
okreće među nama. Drugo dijete
pliva i lebdi u tvom trbuhu.
Tišina je u svakome od nas

ravnomjerno raspoređena i postelja
uzapćena u zatišju. Nas dvoje
njezine smo žive stranice, zaštitne
ograde u svjetlosti i tami.

OKTOBER

Divji kostanj kot žareče krogle zaustavljen
v zraku. Razposajeno listje vsak dan
bolj preseljeno v lansko odsotnost.
Pritajen ropot; monotono množenje dežja.
Počasnejši v mislih in telesih
se premikamo vzporedno
z leno svetlobo in napol golo pokrajino;
enakomeren zvok prometa z obvoznice
ima zdaj prosto pot do spečega prahu,
ki nam seda na priprte veke.

Konec službe ali pa kakšna druga oblika
nagrade; um nam z enakomerno hitrostjo
drsi po žilah. Pred hišami plameni sveč
molijo v prazni notranjosti
izdolbljenih buč. Zaprte trgovine.
Spuščene rešetke na izložbah.
Dnevno življenje že na poti v hlapljivo
preteklost. Skoraj nihče se ga ne
spominja in nihče več ne hodi bos.

Samotni spomeniki v parkih.
Na novo izžgani prostori sredi njihovih
prekinjenih pomenkov. Čas;
ostanki cementa, umazana voda
in obilje prikrajšanosti.
Sedimo v naslanjačih in zamišljeno
obračamo strani debelih knjig.
Čez temneča polja se nam vztrajno
približujejo postarani sošolci
in zlati čebelnjaki. Za njihovimi
hrbti tiho izgoreva plašen večer.

LISTOPAD

Divlji kesten nalik užarenim kuglama zaustavljen
u uzduhu. Nestašno lišće svakog dana
sve više preseljeno u lanjsku odsutnost.
Pritajena buka; monotono množenje kiše.
Sporiji u mislima i tijelima
pomičemo se usporedo
s lijenom svjetlošću i napola nagim predjelom;
ravnomyerni zvuk prometa sa zaobilaznice
ima sada slobodan put do uspavane prašine,
koja nam sjeda na pritvorene vjeđe.

Kraj posla ili neki drugi oblik
nagrade; um nam ravnomyernom brzinom
klizi žilama. Pred kućama plameni svijeća
mole u praznoj unutrašnjosti
izdubljenih bundeva. Zatvorene trgovine.
Spuštene rešetke na izlozima.
Dnevni život već na putu u hlapivu
prošlost. Gotovo nitko ga se ne
sjeća i nitko više ne ide bos.

Samotni spomenici u parkovima.
Nanovo ižeženi prostori usred njihovih
prekinutih razgovora. Vrijeme;
ostaci cementa, prljava voda
i obilje prikraćenosti.
Sjedimo u naslonjačima i zamišljeno
listamo stranice debelih knjiga.
Kroz polja, koja se mračē, ustrajno nam se
približavaju ostarjeli školski drugovi
i zlatni pčelinjaci. Iza njihovih
leđa tiho izgara plašljiva večer.

SLOVO OD FILOZOFIJE

Rada je dajala božati prsi soncu.
Neka nedolžna elektrika je kot
poletna sopara valovila okrog nje.
Prijateljice so bledele v svojih enoličnih
akordih in natakarji so vračali čedalje
več drobiža. Mi smo sedeli v bližini,
uročeni od točke, na kateri so nasedli

vsi pogledi. Idealni modeli spomina
so plavali po naših mislih kot speči
ledeniki, ki zakrivajo obzorje. Poletni
dan se je z veseljem spuščal po ulici in
igral na harmoniko melodijo, podobno jezikom
puščave. Ves naličeni sijaj razuma je povešal
glavo pred tem trenutnim dostojanstvom.

Žalujem za tistim, kar se izgublja.
Moje srce udarja in prepričujem se,
da je važna predvsem domišljija, ki vstopa na
polje neoznačenih stvari. Zadovoljstvo se
je zbujati v njenem vrvežu, se soočati
s premori, ki se širijo po njej kot
tihi smeh, spran od sončne svetlobe.

Jutri bo mogoče temačno jutro, sočutno s
priložnostmi hladnega zraka. A zdaj še pakiramo
svoja dejanja. Med dremavim vonjem bršljana
in zlatimi rokami avgusta molčimo in ne
pričakujemo nič, le poslušamo, kako se na
dnu časa zadevajo kamni, odloženi v globoko
senco, ki brezskrbno plove v preteklost.

OPROŠTAJ OD FILOZOFIJE

Rada je davala suncu da joj miluje grudi.
Neka se nevinna električna struja poput
ljetne pare talasala oko nje.
Prijateljice su blijedjele u svojim jednoličnim
akordima i konobari su vraćali sve
više sitniša. Mi smo sjedili u blizini,
urečeni od točke na koju su se nasukali

svi naši pogledi. Idealni modeli sjećanja
plivali su našim mislima nalik pospanim
ledenjacima koji zaklanjaju obzorje. Ljetni
dan s radošću se spuštao niz ulicu i
svirao na harmonici melodiju sličnu jezicima
pustinje. Cijeli urešeni sjaj razuma spuštao je
glavu pred tim trenutnim dostojanstvom.

Žalim za onim što se gubi.
Moje srce lupa i uvjeravam se
da je važna prije svega mašta, koja kroči na
polje neoznačenih stvari. Zadovoljstvo se
buditi u njezinoj vreći, suočavati se
s predasima, koji se šire njome nalik
tihom smijehu, ispranom od sunčeve svjetlosti.

Sutra će biti sumračno jutro, suosjećajno s
mogućnostima hladnog zraka. Ali sada još pakiramo
svoja djela. Među dremljivim mirisom bršljana
i zlatnim rukama kolovoza šutimo i ne
očekujemo ništa, samo osluškujemo kako se na
dnu vremena jedan na drugog zalijeću kameni, odloženi u
duboku
sjenu koja bezbrižno plovi u prošlost.

DOMA

Ko boš zaprl oči in vdihnil ves prispeli
prostor, ga bo zasulo gosto in težko zlato.
Nanj boš položil svoj najtišji kamen.

KOD KUĆE

Kada zatvoriš oči i udahneš sav dospjeli
prostor, zasut će ga gusto i teško zlato.
Na njega ćeš položiti svoj najtiši kamen.

PRED UPORABO PRETRESI

To je skoraj pesem. Tvoje pisanje:
tudi skoraj pesem. Mogoče je pesem
nekaj, kar napišemo, ko prenehamo misliti,
da pišemo pesem in preprosto pišemo

nekomu – nekaj. Skupaj sva ljubila toliko
stvari, ki jih je težko ljubiti ločeno.
Kje je moja ljubezen? V besedah,
ki jih izgovarjam, kot bi pod vodo

spuščal zračne mehurčke? Ali v tvojih
besedah, ki sem jih prijemal, kot bi
v temi prijemal zvrtničeno,
nemirno moko? V mojem hotenju,

da premaknem telo in razpolovim
prostor, da bi prehodil gledališče senc?
Ali v tvojem hotenju, da me prisiliš,
da sem pozoren, ne da bi od mene zahteval

pozornost? Vse skupaj se ponavadi
konča z vprašanjem. Komu? Tebi?
Mogoče nenaslovljenemu, ki sedi
v sobi in bere nekaj, kar vidi kot pesem.

Goethe je Popotnikovo nočno pesem
napisal v gostilni. W. C. W. This Is Just
To Say kot odgovor na sporočilo svoje
žene. Kako ju prepoznamo?

Po polnočnem vonju.
Po nevidnem vprašaju na koncu.
Po utripanju zraka, ki se stresa,
tudi ko zmanjka in črk.

PRIJE UPORABE PROMUČKAJ

To je gotovo pjesma. Tvoje pisanje:
i gotovo pjesma. Možda je pjesma
nešto što napišemo kada prestanemo misliti
da pišemo pjesmu i jednostavno pišemo

nekome – nešto. Zajedno smo voljeli toliko
stvari, koje je teško voljeti odvojeno.
Gdje je moja ljubav? U riječima,
koje izgovaram, kao da pod vodom

ispuštam mjehuriće zraka? Ili u tvojim
riječima, koje sam hvatao kao da
u mraku hvatam izvrtano,
nemirno brašno? U mojem htijenju

da pomaknem tijelo i raspolovim
prostor kako bih prešao kazalište sjenki?
Ili u tvojem htijenju da me primoraš
da budem pozoran, a da od mene ne zahtijevaš

pozornost? Sve zajedno obično
završava pitanjem: Kome? Tebi?
Možda neoslovljenom, koji sjedi
u sobi i čita nešto, što vidi kao pjesmu.

Goethe je Putnikovu noćnu pjesmu
napisao u gostioni. W. C. W. This Is Just
To Say kao odgovor na poruku svoje
žene. Kako je prepoznajemo?

Po ponoćnom mirisu.
Po nevidljivom upitniku na kraju.
Po pulsiranju zraka, koji se potresa,
i kada uzmanjka i slova.